

Amodau Gwaith

Oriau Cyfeiriedig

(Directed Time)

UCAC | yr undeb sy'n diogelu athrawon a darlithwyr Cymru

Oriau Cyfeiriedig (*Directed Time*)

Oriau cyfeiriedig yw'r cyfanswm oriau y mae athro i fod ar gael i weithio dan gyfarwyddyd, a hynny ar adeg ac mewn lleoliad o ddewis y Pennaeth. Nid yw'r manylion canlynol yn berthnasol i Benaethiaid, Dirprwyon a Phenaethiaid Cynorthwyol nac i athrawon sydd yn derbyn taliad am weithredu, dros dro, fel Pennaeth, Dirprwy Bennaeth neu Bennaeth Cynorthwyol.

Cyn dechrau'r flwyddyn ysgol newydd, dylai'r Pennaeth sicrhau bod pob athro yn derbyn copi o galendr digwyddiadau'r ysgol sy'n cofnodi'r holl gyfarfodydd a digwyddiadau. Dylid adolygu trefniadau o leiaf yn flynyddol, a dylai staff fod yn cael mewnbyn i drafodaeth.

Dylai'r ysgol gadw cofnod o'r amser cyfeiriedig a sicrhau na fydd athrawon yn mynd dros yr oriau cyn diwedd y flwyddyn ysgol. Byddai'n ddoeth caniatáu rhywfaint o amser dros ben, rhag ofn bod rhywbeth annisgwyl yn codi cyn diwedd y flwyddyn ysgol.

Mae disgwyl, hefyd, i athrawon weithio oriau ychwanegol i'r oriau cyfeiriedig, ar amser ac mewn lleoliad o'u dewis nhw, er mwyn cyflawni gofynion y swydd.

Sefyllfa Athrawon Llawn-Amser

- Mae disgwyl i athro llawn-amser fod ar gael i weithio am 1265 o oriau wedi eu rhannu'n rhesymol ar draws 195 diwrnod, sef:
  - 190 diwrnod ar gyfer addysgu disgyblion a pherfformio dyletswyddau eraill
  - 5 diwrnod ar gyfer perfformio dyletswyddau eraill

Athrawon Rhan-Amser

- Mae disgwyl i athrawon rhan-amser fod ar gael i weithio'r canran o 1265 awr sy'n addas i'w swydd. Dylai athro sydd yn cael ei dalu am weithio 60% o amser fod ar gael am 60% o 1265 awr, wedi eu rhannu'n oriau addysgu ac oriau ar gyfer perfformio dyletswyddau eraill.
- Mae'r *School Teachers' Pay and Conditions Document* yn nodi'n glir nad oes hawl disgwyl i athro rhan-amser fynychu'r gwaith ar ddiwrnod, neu ran o ddiwrnod, pan na fydd fel rheol yn gyflogedig.

- Nodir ei fod yn hynod bwysig, felly, i ysgolion drefnu eu hamserlen HMS, cyfarfodydd athrawon a chyfarfodydd rhieni yn ofalus – ac ymlaen llaw – gan ystyried oriau cyflogedig athrawon rhan-amser.
- Os bydd HMS yn disgyn ar ddiwrnod pan nad yw athro fel arfer yn gweithio, ni all y Pennaeth fynnu ei fod yn bresennol. Dylid talu, neu gynnig amser *in lieu*, i unrhyw athro sy'n cytuno i weithio ar ddiwrnod neu ran o ddiwrnod pan nad yw fel rheol yn gyflogedig, yn hytrach na chyfrif yr oriau fel oriau cyfeiriedig.
“Part time teachers cannot be required to work or attend non-pupil days, or parts of days, on days, they do not normally work, but it should be open to the teacher to attend by mutual agreement with the head teacher (see paragraph 157 of this Guidance) and the pay calculation in paragraph 135 applied to any resultant additional hours worked.”
- Mae'n bwysig iawn sicrhau nad yw athrawon rhan-amser yn cael eu trin yn llai ffafriol nag athrawon eraill nac yn gwneud mwy na'u siâr o oriau cyfeiriedig (STPCD 2008 tud. 183).

Pa fath o weithgareddau sy'n cyfrif tuag at gyfanswm yr oriau cyfeiriedig?

- oriau addysgu, CPA ac amser digyswllt
- pob cyfarfod y mae'n ofynnol i athrawon yr ysgol eu mynychu
- amser cofrestru
- dyletswydd egwyl neu fws, neu ddyletswydd diwedd y dydd
- amser Gwasanaeth
- amser HMS
- dyletswyddau eraill, e.e. cyfarfodydd Rheoli Perfformiad, cyfarfodydd bugeiliol
- rhaid i athro gael un toriad rhesymol yn ystod y dydd, naill ai rhwng sesiynau'r ysgol neu rhwng 12.00 a 2.00 o'r gloch. Nid yw'r toriad canol dydd i gyfrif tuag at y 1265 awr
- nid yw amser teithio i'r gwaith i gyfrif tuag at y 1265 awr (heblaw yn achos athrawon peripatetig)

Gofynion o ran cyfarfodydd

- Mae cynnal cyfarfodydd effeithiol yn angenrheidiol ar gyfer rheolaeth fewnol a chyfathrebu o fewn yr ysgol. Mae angen hyblygrwydd ar ysgolion unigol i ddewis patrwm o gyfarfodydd sy'n addas ar eu cyfer. Mae angen defnyddio barn broffesiynol, cael trafodaeth â'r holl staff, ac mae'n rhaid sefydlu patrwm y gellir ei gyfiawnhau.
- Mae'n rhan o ddyletswydd athro i gymryd rhan mewn cyfarfodydd yn yr ysgol sydd yn berthnasol i gwricwlwm yr ysgol neu weinyddiad neu drefniant yr ysgol. Mae hyn yn cynnwys trefniadau bugeiliol a nosweithiau rheini.
- Ers Medi 2008, mae disgwyl i ysgol drafod amserlen cyfarfodydd gyda'r staff, a dod i gytundeb er mwyn osgoi problemau.
- Dylai pob ysgol adolygu nifer ac ansawdd eu cyfarfodydd ac asesu eu harferion yn gyson.
- Ni ddylid cynnal mwy nag un cyfarfod yr wythnos.

Cyfarfod staff / Adran / Cyfadran ac ati, ar ôl ysgol

- Dylai'r cyfarfodydd hyn bara hyd at 1 awr a dechrau o fewn 10 munud i ddiwedd diwrnod addysgu'r ysgol.
- Dylid cyfrif unrhyw amser rhwng diwedd amserlen addysgu'r ysgol a'r cyfarfod fel rhan o'r 1265 awr.
- Mae angen cadw at amser dechrau a therfyn penodol.
- Efallai y bydd rhai aelodau o staff, yn eu tro, yn cyrraedd yn hwyr oherwydd, e.e. dyletswydd bws, ond dylid ddechrau'r cyfarfodydd yn brydlon.
- Dim ond pan fo pwrpas clir iddynt y dylid cynnal cyfarfodydd, a dylid canslo cyfarfodydd diangen.
- Mae angen dosbarthu agenda ac unrhyw bapurau perthnasol mewn da bryd.
- Mae angen sicrhau cadeirio effeithiol.
- Dylid annog ac ystyried pob safbwynt wrth arwain y cyfarfod er mwyn dod i gasgliadau / penderfyniadau.
- Dylid cyflwyno unrhyw benderfyniad i bawb sydd â diddordeb (rhanddeiliad) a sicrhau bod gweithredu effeithiol yn dilyn unrhyw benderfyniad.

- Os nad yw'r cyfarfod yn berthnasol i rai aelodau o staff, ni ddylai fod disgwyl iddynt fod yn bresennol.

Cyfarfod Rhieni

- Dylai'r cyfarfodydd hyn bara hyd at 2 awr.
- Dylid gwneud pob ymdrech i drefnu bod y cyfarfodydd yn cychwyn o fewn hanner awr, fan bellaf, i ddiwedd diwrnod addysgu'r ysgol.
- Dylid cyfrif unrhyw amser rhwng diwedd amserlen dysgu'r ysgol a'r cyfarfod yn rhan o'r 1265 awr.

Noson Agored

- Ni ddylai Noson Agored bara mwy na 2 awr.
- Dylid ystyried amser paratoi ar gyfer Noson Agored fel rhan o'r oriau cyfeiriedig.
- Os bydd yr ysgol yn trefnu digwyddiad, ac yn gofyn i staff ddychwelyd i'r ysgol yn hwyrach yn y nos, dylid cyfrif yr oriau coll fel rhan o'r 1265 awr a chynnig costau teithio. Ni ddylai ysgol ddisgwyl i athrawon fod yn bresennol o dan y fath amgylchiadau; eithriad yn unig ddylai hyn fod.

Dyma restr o swyddogion cyflogedig UCAC – mae croeso mawr i chi gysylltu â nhw am gyngor pellach:

- Elaine Edwards, Ysgrifennydd Cyffredinol - elaine@athrawon.com
- Eryl Owain, Swyddog Maes y Gogledd – eryl@athrawon.com
- Dilwyn Roberts-Young, Swyddog Maes y De – dilwyn@athrawon.com
- Rebecca Williams, Swyddog Polisi – rebecca@athrawon.com

Neu ffoniwch swyddfa UCAC ar 01970 639950.

Mai 2009

UCAC
Undeb
Cenedlaethol
Athrawon
Cymru

Prif Swyddfa UCAC, Ffordd Penglais, Aberystwyth,
Ceredigion SY23 2EU

ffôn: 01970 639950 | ffacs: 01970 626765 | ucac@athrawon.com

www.athrawon.com